

4 Naturressurser

4.1 Hva som skal utredes:

Fra utredningsprogrammet siteres følgende:

”Temaet omfatter landbruk, fiske, havbruk, reindrift, vann, berggrunn og løsmasser som ressurser.”

Følgende forhold skal belyses:

- Influensområde
- Mengde og kvalitet på naturressursene
- Tiltakets påvirkning på mengde og kvalitet. Vurdering av effekten av tiltaket utfra arealbeslag, forurensing og lignende.
- Produksjonsevne og ressursgrunnlag, samt driftsmessige ulemper for berørte gårdsbruk.

Avgrensning mot andre fagtemaer:

- *Utmarksressurser som har betydning for verdiskaping, behandles under temaet naturressurser.*
- *Jakt og fiske som fritidsaktivitet behandles under temaet nærmiljø og friluftsliv*
- *Erstatninger for erverv av grunn og rettigheter, for eksempel i forbindelse med tap av arealer, driftsbygninger osv. inngår i kostnadsoverslaget. Dette er prissatte konsekvenser og inngår ikke her.*

4.1.1 Influensområdet

Influensområdet dekker:

- Alle naturressurser i selve vegtraséen
- De landbruksmiljøene som blir direkte påvirket av inngrep
- Den skogen som blir direkte berørt og skogressurser som påvirkes av endret tilgjengelighet pga tiltaket
- Kommersielt fiske: Ikke aktuelt da Rauma elv pr dags dato er infisert av virus.
- Vann- og georessurser vurderes ikke. Dette er uaktuelt da planområdet er vernet som landskapsvernområde.

Registreringer

Data er hentet fra landbruksavdelingen i Rauma kommune, skogbrukssjef Rune Horvli, landbruksjef Gerd Dale og miljøvernleder Thomas Rødstøl.

Bildet viser den skogklede lia ved Rygg en fin høstdag.

Bildet viser et parti av Rauma elv med store steiner og furuskog.

4.2 Overordna karakteristik

4.2.1 Generelt

Planområdet ligger innunder Romsdalen Landskapsvernområde Sone B. Dette gir føringer og restriksjoner med tanke på utnyttelse av naturressursene.

I vedtatte forskrift av 24.11.2006 for Romsdalen landskapsvernområde under Verneplan for Reinheimen (2004) står dette:

Landskap:

Området skal vernast mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentleg kan endre eller verke inn på landskapet sin art eller karakter, slik som for eksempel:

a) oppføring, påbygging og ombygging av bygningar, anlegg og faste innretningar, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemningar, inngjerding av utmarksareal, oppdyrking og beitekultivering, treslagskifte, drenering og annan form for tørrlegging, uttak oppfylling planering og lagring av masse (...)

Denne regelen ovenfor skal ikkje være til hinder for:

- *Drift av eksisterande jordbruksareal og setervollar, herunder gjerdning når dette ikkje er i strid med verneformålet.*
- *Uttak av lausmassar til vegvedlikehald frå område som er spesielt avsett til formålet gjennom forvaltningsplanen.**

Plantelivet:

- *I sone B skal hogst og skogskjøtsel skje i samsvar med forvaltningsplanen.*
- *Endring i samansetnad av treslag ved skogkultur, felling av særmerkte og dekorative tre, felling av furu med brannlyrer eller gadder og døde tre som er med på å prege landskapet og som er viktig for dyrelivet, er forbode.*
- *Nye planteartar må ikkje innførast.*

Vasskraftutbygging:

- *Innanfor verneområdet er det også forbod mot oppføring av mindre kraftverk (herunder mini-, mikro- eller småkraftverk) eller delar av slike anlegg.*

Utifra dette er ikke vann- og georessurser aktuelle som tema under Naturressurser i denne konsekvensvurderingen.

4.2.2 Landbruk

Grunneiere:

Eiendom	Fulldyrka jord	Overfl.d.	Beite	Produktiv skog
Gnr. 62/9	71			215
Gnr. 70/1	45		10	288
Gnr. 70/2	50	9	23	1093
Gnr. 70/4,6	32			106
Gnr. 71/2	65	7		231

To av bruka er i selvstendig drift, gnr. 70/2, og gnr.71/2. Arealet på de andre bruka er bortleid.

Gnr. 70/2:
Melkeproduksjon, kvote ca. 40 000 l, 7- 8 kyr, samt 12 ungdyr.

I tillegg til eget areal leies det meste av dyrket jord på 5 andre bruk i området (69/1, 70/1, 70/6, 71/3, 71/4), tilsammen 195 dekar fulldyrket jord, 9 dekar overflatedyrket jord og 23 dekar beite.

Bruket er oppdelt og har et særpreget kulturlandskap. Drifta av denne eiendommen er svært viktig for å holde kulturlandskapet åpent på hele strekningen.

Gnr. 71/2:
Driver med sau. I følge søknad om prod.tilskudd hadde bruket 56 sauer over 1 år og 30 under 1 år pr. 01.01.06.

Bruket leier en del av jorda på nabobruket, gnr. 71/1.

4.2.3 Skogbruk

Boniteten på skogsmarka varierer en hel del på strekningen. I grove trekk kan man si at den er fra middels til lav bonitet. Enkelte partier har skog av god kvalitet og gode driftsforhold, mens andre partier er preget av store blokkområder og vanskelige driftsforhold.

4.2.4 Utmarksressurser

Elva

Rauma elv var fram til midten av 1980-tallet en svært god lakseelv, med 42 km lakseførende strekning og gode fangster. I 1980 ble elva smittet av lakseparasitten Gyrodactylus Salaris. I 1993 ble elva behandlet med rotenon i et forsøk på å utrydde parasitten. 3 år senere viste det seg at behandlingen

ikke hadde vært vellykket. I påvente av ny behandling ble elva gjenåpnet for fiske i 2001 etter å ha vært stengt i flere år. Det arbeides både lokalt og nasjonalt med sikte på å fjerne parasitten fra elva. Lokalt har det blitt lagt ned et stort arbeid med å sikre genetisk materiale fra den opprinnelige laksestammen. Dersom elva blir behandlet mot parasitten og friskmeldt, vil en ved utsetninger og naturlig reproduksjon trolig kunne bygge opp laksestammen igjen.

Det årlige tapet for Raumasamfunnet på grunn av at elva er gyrosmittet, er anslått til 30-35 millioner. Det er vanskelig å anslå hvor mye av denne verdiskapningen som kan tilskrives det berørte området. Alle grunneierne selger fortsatt fiskekort i området, men dagens inntekter er ikke representative for den potensielle verdiskapningen dersom elva friskmeldes.

Jakt

Det drives aktiv storviltjakt i området, hovedsakelig på hjort og rådyr. I 2006 ble det felt 7 hjorter på den berørte strekningen. Det er i hovedsak grunneierne selv om jakter, og per i dag er jakten derfor primært en fritidsaktivitet. Hjortebestanden er økende og det er potensial for å holde fellingstallene stabile eller øke avskytingen noe.

Naturbasert reiseliv

Utmark- og kulturlandskapsområdene rundt Skiri benyttes til naturbasert reiseliv. Spesielt områdene ned mot Rauma elv blir mye brukt. Dette gir i dag inntekter til en av gårdene på Skiri.

Bildet viser stolte laksefiskere innunder Trollveggen fra den gang elva var frisk.

IKKE-PRISSATTE KONSEKVENSER

4.2.5 Turisme og næringsaktivitet

Arne Skiri driver med reiselivsvirksomhet knyttet opp mot gården sin på Skiri. I dag leder han 20 til 30 grupper i løpet av året på elvevandring. Elvevandringen har utgangspunkt i gården og avsluttes ved Årstallsteinen.

I løpet av vandringen forteller Skiri historikk blant annet knyttet til laksefiske som en gang foregikk her, byggingen av Raumabanen og kampen om å verne Rauma elv.

Området ved Årstallsteinen leies ut til Fjellfestivalen som arrangerer turer for grupper hit, hvor deltakerne blant annet blir firt over elva i en løpestreng.

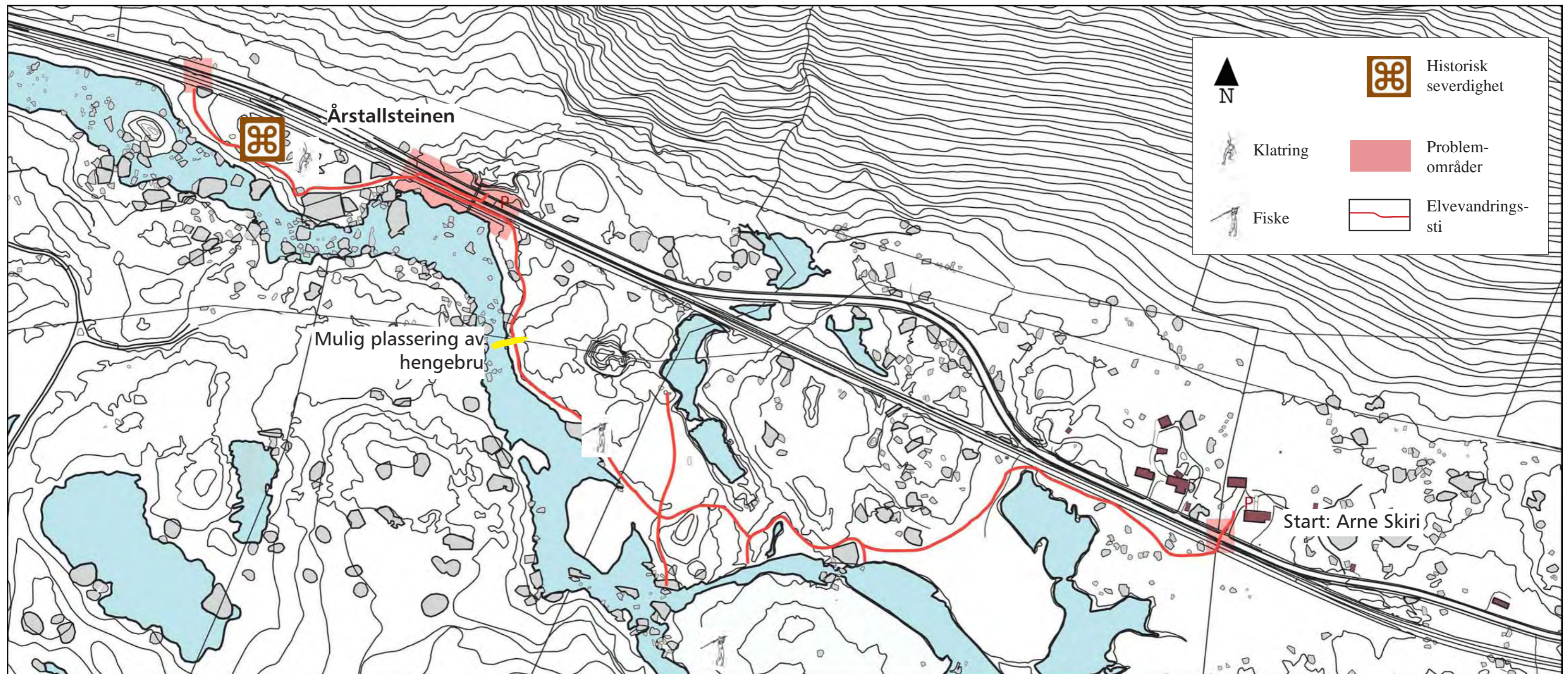
Gården har drevet med overnatting for fiskere i flere år. Dette er aktuelt i dag også, selv om laksen i elva til dags dato er infisert av virus.

Viktige aspekter for videre drift kan være trivsel på tunet og omkring utleieplasser, god tilgjengelighet og lesbarhet for forbipasserende/gruppereiser, muligheter for å gjøre om løa til servering/overnattingssted, gode gangforbindelser mot elva og elvevandringen.

NATURRESSURSER

Skiri ønsker å bygge opp igjen ei hengebru som gikk over elva like nord for Årstallsteinen og som ble benyttet under laksefisket. Den vil kunne binde sammen nord- og sørsiden av elva og skape et stort og spennende område for tur og friluftaktiviteter (se kart nedenfor).

Problemområder (inntegnet på kartet nedenfor) knytter seg mot trygg ferdsel for gående på grunn av veg og jernbane. I forprosjektet til Årstallsteinen ligger det inne ei gangbru i jernbanefyllingen øst for Årstallsteinen, nettopp for å gjøre ferdselen tryggere.

4.3 Verdi

På grunn av relativt begrensede arealer og begrenset betydning næringsmessig, vurderes temaene under ett uten oppdeling av områder. Inndeling i stor-middels-liten verdi er utført på verdikart.

4.3.1 Jordbruk

Jordbruksområdene i planområdet er små og oppdelte. Store steinblokker og oversvømmelser fra elva gjør drifta relativt tungdreven. Veg og jernbane er også med å vanskeliggjøre driften med tanke på sikker ferdsel med landbruksutstyr og flytting av dyr på beite.

Området er registrert som nasjonalt verdifullt kulturlandskap, men dette blir vurdert innunder Naturmiljø. Betydningen av driften ved gårdsbruk 70/2 vektlegges her, siden den har stor betydning for kulturlandskap og landbruk i området. Derfor blir verdien middels, selv om utgangspunktet for landbruksdrift ikke er det optimale i dette området.

Verdien vurderes som middels.

4.3.2 Skogbruk

Boniteten på skogsmarka varierer en hel del på strekningen. I grove trekk fra middels til lav bonitet.

Skogen på Mongemoen er spesiell: gammel grov furuskog av god kvalitet og det er enkle driftsforhold. Middels til høy verdi på skogsmarka (og høy verdi på skogen).

Monge - Skiri : stor variasjon i bonitet og driftsforhold, men det er vanskelige driftsforhold. Dermed lav verdi på skogsmarka.

Området mellom Skiri og Skirimoen er et brukbart skogområde, noe blokk / stein, men stort sett enkle driftsforhold. Middels verdi

Mot Flatmark mye ur og blokkmark, lav bonitet og vanskelige driftsforhold. Lav verdi

Verdien vurderes som middels.

4.3.3 Utmarksressurser

Ressursene knyttet til Rauma elv er i dag svært begrensede, siden den er infisert. Jakten regnes som fritidsaktivitet da det er primært grunneierne selv som utfører den.

Et av gårdsbrukene i området driver i dag naturbasert reiseliv med vandring langs elva. Området har spesielle kvaliteter som gjør det mulig å utvikle denne næringen ytterligere. Området er også sentralt plassert i Romsdalen, som har en svært stor andel turisttrafikk på sommerstid.

Verdien vurderes som middels.

4.4 Omfang og konsekvenser

Vurderingen er gjort etter tema.

4.4.1 Jordbruk

Alternativ A

Vegen følger stort sett eksisterende trase, med noe utretting underveis. Det går med dyrka jord til utvidelse/omlegging av veg. Det er regnet med at det går med i snitt 15 meter bredde til utvidelse av veg. All dyrka jord langs vegen er A-jord.

Alt. A vil medføre at vegen blir liggende svært nær bolighus og driftsbygning på bruk 70/2. De største ulempene med dette alternativet er knyttet til bruk og evt. utbygging/ombygging av driftsbygningen.

Etter som bruket driver store deler av arealene i området, vil det få store konsekvenser for landbruk og kulturlandskap i dalen om drifta må legges ned. Blir vegen lagt etter alt. 1, bør det bygges nytt fjøs for å kunne fortsette gårdsdriften.

Arealbeslag:

Monge: Ca. 140 m veg over dyrka jord, 2-3 dekar dyrka jord.

Skiri: På Skiri er det fulldyrka jord og beite på begge sider av vegen.

Det går med ca. 7,5 dekar fulldyrka jord og 0,6 dekar beite.

Gnr. 70/2, ca 180 m veg over dyrka jord, (15 m bredde): 2,5-3 dekar

Gnr. 70/1, lengde ca 110 m dyrka jord (derav 30 m ved Skirimoen): 1,7 dekar + 40 m beite: 0,6 dekar

Skirimoen: Gnr 70/4,6: En strekning på 80 meter får større skråningsutslag enn tidligere: ca 1 dekar dyrka jord. Omtrent 0,5 dekar dyrka jord går med til ny avkjørselsveg.

Flatmark: Gnr 71/2: Ny felles atkomstveg for gårdene på Flatmark fører til at det forbrukes omtrent 2,5 dekar beitemark og 1-1,5 dekar dyrka jord.

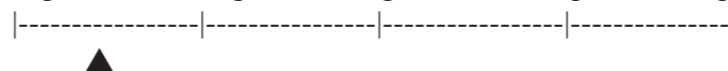
Gnr 71/1: Ny felles atkomstveg for gårdene på Flatmark fører til at det forbrukes omtrent 3,5 dekar dyrka jord.

Gnr 71/3: Ny E136 medfører at det forbrukes omtrent 4 dekar dyrka jord. Ny felles atkomstveg for gårdene på Flatmark gjør at det går med omtrent 0,5 dekar beitemark.

Med de forbehold som er gjort, kan en anslå at det vil gå med omtrent 27 dekar dyrka jord og omtrent 4 dekar beitemark.

Vegen vil bli liggende nærmere driftsbygningen på gnr. 70/2, noe som vil hindre videre utvikling av driften og i ytterste konsekvens kunne føre til nedleggelse.

Stort neg. Middels neg. Liten/ingen Middels pos. Stort pos.

Konsekvensen vurderes som middels til stor negativ konsekvens (--/---).

Bildet viser gnr 70/2, hvor videre drift anses som svært viktig for landbruk og kulturlandskap i planområdet og i Romsdalen.

IKKE-PRISSATTE KONSEKVENSER

Alt A.1 - Flytting av jernbanen på andre sida av vegen på Skiri

Dette alternativet vil ikke berøre tunene på gårdene på Skiri. I stedet vil flytting av jernbanen medføre at det går med mer dyrka jord, og jorda vil få dårligere arrondering. Arealene sør for jernbanen er oppdelt av elva. Tilgang til arealene vil bli i form av en planovergang eller ei bru. Dersom Fredrik Skiri ved dette alternativet kan bygge på fjøset mot vegen, vil alt. A.1 kunne være en løsning i forhold til tun og bygninger.

Arealbeslag:

Avgang dyrka jord omtrent som for Alt A med tillegg på ca. 1-2 dekar dyrka jord og ca 1-1,5 dekar beite.

Kan gå med litt mer dyrka jord/beite på Skiri, avhengig av hvor langt jernbanen blir flyttet.

Lengde veg/jernbane ved tuna på Skiri (ikke medregnet Skirimoen)

Gnr. 70/2 – over dyrka jord ca 130 m, beite 90 m (20 m bredde?)

Gnr. 70/1 – over dyrka jord ca 90 m (samt 30 m ved Skirimoen)

Alternativ A.1 gir bedre forhold for tunene på Skiri. Flytting av jernbanen gir dårligere arrondering sør for vegen. Arealet er oppdelt av vann.

Stort neg. Middels neg. Lite/ingen Middels pos. Stort pos.

|-----|-----|-----|-----|

Konsekvensen vurderes som middels negativ konsekvens (--)

Alternativ B

Avgang av dyrka jord som for alt. A, med unntak av på Monge.

På Monge vil det gå med ca. 15-16 dekar dyrka jord (13 dekar mer enn etter alt. A), og vegen vil dele opp dyrkajorda. Arronderingen blir dårligere.

Deler av arealet på Monge har bare vært beite de siste årene, og på arealet lengst øst har det vokst opp en del skog.

Monge har et særpreget kulturlandskap med store steinblokker på dyrkajorda.

Stort neg. Middels neg. Lite/ingen Middels pos. Stort pos.

|-----|-----|-----|-----|

Konsekvensen vurderes som middels til stor negativ konsekvens (-/---)

Alternativ C

Alt C med veg bak tunet vil vere det dårlegaste alternativet med omsyn til jordbruksarealet. Det vil gå med mest dyrka jord, og vegen vil dele opp arealet. Tuna vil bli liggande mellom veg og jernbane. Det vil bli svært tungvint med omsyn til tilgang på beite. Dette alternativet sparer tun og bygningar, og totalt for landbruket vil det vere ei betre løysing enn alt. A dersom problem med driftsbygningen på gnr. 70/2 fører til at drifta blir nedlagt.

Avgang av dyrka jord som alternativ B, unntatt på Skiri. Det vil gå med 9-10 dekar fulldyrka jord og 3,5 dekar beite til vegtraseen forbi Skiri.

Det kommer i tillegg til areal ved Skirimoen etter alt. A 1 på ca. 3 dekar.

Gnr. 70/2 ca 6 dekar dyrka jord

Gnr. 70/1 ca 3 dekar dyrka jord og 3,5 dekar beite

I forhold til alt. A vil det gå med 5-6 dekar mer dyrka jord og 3 dekar beite på Skiri.

Vegen vil dele opp dyrkajorda og beite på gnr. 70/1 og 70/2. Brukene vil få vegen på den ene sida og jernbanen på den andre. Dyrkajorda på disse brukene er fra før oppdelt i små teiger, og ytterligere oppdeling vil gi svært dårlig arrondering, og mesteparten av dyrkajorda nord for vegen blir ødelagt. Dette alternativet vil være det dårligste med hensyn til oppdeling av jorda og avgang på dyrka jord.

Stort neg. Middels neg. Lite/ingen Middels pos. Stort pos.

|-----|-----|-----|-----|

Konsekvensen vurderes som stor negativ konsekvens (---)

Avbøtende tiltak

- Det bygges en undergang for adkomst til beiteareal på oversiden av veglinjen bak husene på Skiri, i byte mellom de to gårdene.
- Det legges opp rasvoller på oversiden av vegen framfor støyvoll og veg på fylling, som vil kreve mye dyrka areal.

NATURRESSURSER

Figuren viser alternativ C forbi gårdene på Skiri.

4.5 Skogbruk

Alternativ A og A.1

Ved Kirkefossen vil ny vegtrasè gå gjennom 4-5 daa glissen skog med furu og lauv i blanding. Arealet er vanskelig tilgjengelig (ur) og boniteten lav, nærmest for impediment å regne.

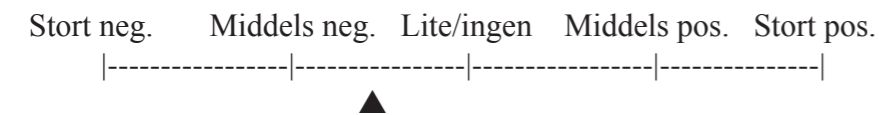
Øst for Skirimoen vil ny vegtrasè gå gjennom ca 16 daa furuskog med noe lauvinnblanding. I østre del av dette arealet er skogforholdene som beskrevet for arealet ved Kirkefossen.

Vestre del ved Skirimoen er skogsmark av middels bonitet med innslag av større steinblokker. Arealet er drivbart, men har nokså vanskelige driftsforhold.

Vest for Skirimoen vil ny vegtrasè gå gjennom et areal på ca 13 daa bevakst med furu- og lauvskog. Middels bonitet, enkle driftsforhold og skogen er av forskjellige aldersklasser. Hovedsakelig yngre skog med brukbar tetthet. Alternativ A.1 legger beslag på ytterligere 5 daa av samme skogtype.

På strekningen Skiri til Rygg vil ny veg- og jernbanetrasè gå gjennom ca 15 daa med furuskog med noe lauvinnblanding. Blokkrik mark og vanskelige driftsforhold. Varierende boniteter og alder på skogen. Alternativ A og A.1 har ulik linjeføring, men legger beslag på omtrent samme type skog og areal.

Over Mongemoen vil ny vegtrasè gå gjennom om lag 10 daa skogsmark av middels bonitet og enkle driftsforhold. Eldre furuskog av god kvalitet og bra tetthet.

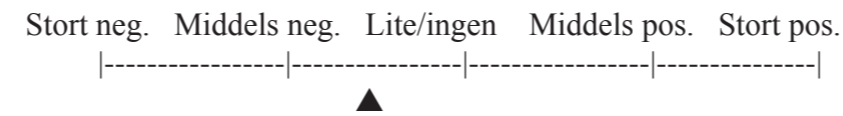
Konsekvensen vurderes som middels/liten negativ konsekvens (-)

Alternativ B

Som alternativ A øst for Skiri

Fra Skiri til tunnel vil ny vegtrasè gå gjennom ca 13 daa med furuskog med noe lauvinnblanding. Blokkrik mark og vanskelige driftsforhold. Varierende boniteter og alder på skogen.

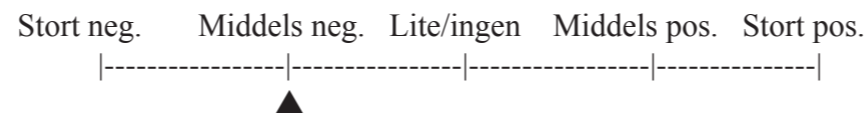
Fra vestre tunnelåpning og mot Monge vil ny vegtrasè gå gjennom ca 15 daa med eldre furu og lauvskog. Enkle driftsforhold og middels til høy bonitet. Varierende tetthet på skogen.

Konsekvensen vurderes som middels/liten negativ (-).

Alternativ C

Alternativet er i skogareal, boniteter og skogtype omtrent identisk med alternativ B. Vegtraseen er bare flyttet nordover ved Skiri.

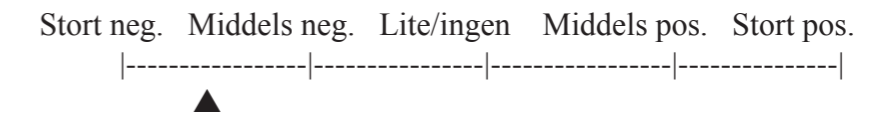

Konsekvensen vurderes som middels negativ (--).

4.6 Utmarksressurser

Alternativ A

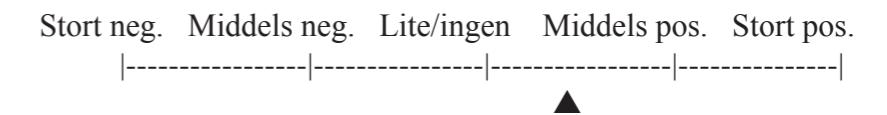
Alt. A vil medføre at vegen blir liggande nærmere bustadhus, kårhus og driftsbygning på bruk 70/1. Største ulempene med dette alternativet på denne gården er knytt til utvikling av naturbasert reiseliv. Det vil bli vanskelig å skape det miljøet en ønsker omkring et slikt tilbud, med trafikken så nærme innpå seg.

Konsekvensen vurderes som middels til stor negativ konsekvens (--/---).

Alternativ A.1

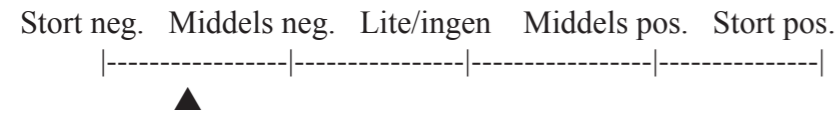
Alternativet vil være positivt for utviklingen omkring tunet til naturbasert reiseliv, da vegen kommer lengre vekk. For grunneier vil det være viktig å få på plass ferdselslinjene for de som er med på elvevandring både over veg og jernbane. Med dette alternativet blir det ei bru som overgang vest for gården.

Konsekvensen vurderes som liten til middels positiv konsekvens (+)

Alternativ B

Tunnelen vil gå inn på Monge i et lokalt viktig vinterbeiteområde og komme ut i et trekkområde, dette har potensielt de største negative konsekvensene for hjorten. Se ellers under Alternativ A.

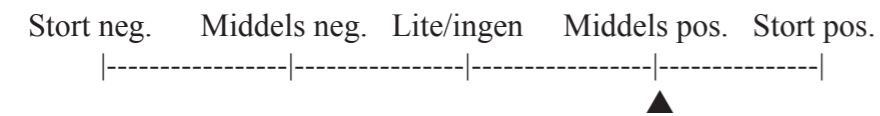

Konsekvensen vurderes som middels til stor negativ konsekvens (--/--).

Alternativ C

Tunnelen vil gå inn på Monge i et lokalt viktig vinterbeiteområde og komme ut i et trekkområde, dette har potensielt de største negative konsekvensene for hjorten.

Vegen vil bli liggende bak gårdene på Skiri og således frigjøre tunene for støy og begrensninger i påbygging/ombygging av bygninger på gården. Mulighetene for det naturbaserte reiselivet bedres.

Konsekvensen vurderes som middels positiv konsekvens (++).

Rangering

For jordbruket er alternativ A noe bedre enn A.1 i forhold til forbruk av jordbruksarealer, men alternativ er totalt sett dårligere fordi nærheten til vegen gjør at en nødvendig ombygging/påbygging av driftsbygningen blir vanskeligjort. Alternativ A vil være negativt i forhold til videre utvikling av naturbasert reiseliv på bruk 70/1, mens A.1 vil forbedre situasjonen. For skogbruket er det inngrepet over Mongemoa som gjør at alternativ B og C slår mest negativt ut. Alternativ C vil være positivt for utvikling av det naturbaserte reiselivet, men alternativet medfører stort forbruk av jordbruksareal på Skiri.

Konklusjon

Alternativ A.1 er det beste alternativet i forhold til både reiseliv og jordbruk. Alternativ C regnes som mest negativt for jordbruk og skogbruk, men er samtidig positivt for reiseliv. Alt. A og B medfører at vegen kommer nærme gårdene på Skiri og skaper negative konsekvenser både for driftsbygning på bruk 70/2 og reiseliv på bruk 70/1.

Naturressurser						
Lok.	Navn	Verdi	Alt. A	Alt. A.1	Alt. B	Alt. C
1	Jordbruk	M	--	--	--	---
2	Skogbruk	M	-	-	-	--
3	Utmarksressurser	M	--	+	--	++
Samlet konsekvensvurdering			--	-	--	-
Rangering			3	1	4	2